

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII
Autoritate de stat autonomă

Operator de date cu caracter personal nr. 11375

HOTĂRÂREA nr. 444
Din 17.07.2019

Dosar nr: 109/2019

Petiția nr: 1023/01.03.2019

Petentă: Fundația SZEKLER MONITOR prin reprezentant legal

Reclamați :

FUNDAȚIA „Adevărul Harghitei” prin reprezentant legal

...

FORUMUL CIVIC AL ROMÂNILOR DIN COVASNA prin reprezentant legal

Obiect: -comportament degradant și hărțuitor față de comunitatea maghiară din țară prin exprimarea de mesaje scrise degradante

- sancționarea reclamațiilor pentru discriminare, hărțuire, tratament degradant, propagandă naționalist –șovină, instigare la ură de rasă sau națională comise pe bază de apartenență la o comunitate etnică

- luarea următoarelor măsuri:

-obligarea reclamațiilor la îndepărtarea de pe pagina ww.dantanasa.ro, www.informatiah.ro și de pe paginile personale de Facebook a tuturor textele menționate mai sus și comentariile care cad sub incidența O.G. nr. 137/2000;

- obligarea la publicarea în mass media a Hotărârii pe care o veți adopta;

- monitorizarea acestor pagini si dacă CNCD mai constată încălcări ale O.G. 137/2000 să demareze împotriva lor acțiuni din oficiu

I. Numele, domiciliul și sediul părților

Numele și domiciliul petenta

1. Fundația Szekler **Monitor** - cu sediul

Numele și sediul reclamați

2. .. - cu domiciliu neprecizat (solicitat de CNCD conform adreselor nr.2476 /07.05.2019 și nr. 2974/29.05.2019)

3.Fundația „Adevărul Harghitei” – cu sediul

4. ... - cu domiciliul în

5. Forumul Civic al Românilor din Covasna - cu sediul în

II. Obiectul sesizării și descrierea presupusei fapte de discriminare

6. Petenta consideră că prin exprimarea unor mesaje în mediul on line pe diferite pagini: www.informatiah.ro, pe siteul www.dantanasa.ro, pagini de facebook ale Forumului Civic al Românilor din Covasna, Harghita și Mureș de către reclamați etalează un comportament degradant și hărțuitor față de comunitatea maghiară din țară. Criteriul de discriminare pe care petenta îl individualizează ar fi cel etnic.

III. Citarea părților

7.În temeiul dispozițiilor art. 10 din Procedura internă de soluționare a petițiilor și sesizărilor aprobată prin Ordinul nr.144/2008, precizăm faptul că aceste dispoziții sunt completate de prevederile art. 28 din cuprinsul O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată petentei i s-a solicitat în repetate rânduri să depună statutul fundației, care ulterior adresei nr. 2476 /07.05.2019 a fost transmis la dosar.

8. De asemenea, prin aceeași adresele nr. 2476/07.05.2019 și nr. 2974/29.05.2019 i s-a solicitat petentei să transmită conform dispozițiilor art.11 din Procedura internă de soluționare a petițiilor și sesizărilor domiciliul reclamatului Ilie Șandru, fapt care petenta nu l-a putut prezenta niciodată

9..În temeiul dispozițiilor art. 20 alin.4 din cuprinsul din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare (republicată), cu modificările și completările ulterioare, potrivit cărora soluționarea unei sesizări se realizează cu citarea obligatorie a părților (prin orice mijloc care asigură confirmarea primirii), părțile au fost citate pentru termenul din data de 24.05.2019, ora 10,00. prin adresele nr. 2476/07.05.2019 și la termenul din data de 14.06.2019, ora 9,30

10. La ambele termene de audiere stabilite părțile au fost absente

11. În temeiul dispozițiilor legale , procedura citării se consideră îndeplinită.

IV. Susținerile părților

Susținerile petentului

12. Petenta consideră că prin exprimarea unor mesaje în mediul on line pe diferite pagini: www.informatiah.ro, pe siteul www.dantanasa.ro, pagini de facebook ale Forumului Civic al Românilor din Covasna, Harghita și Mureș de către reclamați etalează un comportament degradant și hărțuitor față de comunitatea maghiară din țară. Criteriul de discriminare pe care petenta îl individualizează ar fi cel etnic.

11. La începutul lunii februarie anul curent a fost publicat pe pagina www.informatiahr.ro un articol cu titlul: "**Revizionismul unguresc, boală canceroasă, fără leac**", un text care facea fel și fel de afirmații neadevărate, degradante și umilitoare despre "maghiarii" în general, respectiv despre unele persoane aparținând acestei etnii. Existând posibilitatea de a comenta sub text, petenta într-un comentariu a atras atenția editurii și al autorului, că textul respectiv încalcă atât prevederile OG 137/2000, cât și ale Codului Penal, drept pentru care a solicitat să fie îndepărtat de acolo. După câteva zile articolul a fost îndepărtat, și astfel am crezut că problema este rezolvată, însă mai târziu l-am găsit republicat pe pagina dantanasa.ro (Anexa 1), iar tot pe pagina www.dantanasa.ro, respectiv pe pagina Facebook al Forumului Civic al Românilor din Covasna, Harghita și Mureș au apărut noi articole cu același titlu, preluate de pe pagina Informația Harghitei.

12. Petenta susține că articolele au ajuns la mii de cititori (conform datelor de pe cele trei pagini web), dintre care peste o mie de persoane au dat like pe ele, în semn de apreciere

13. Petenta susține că prin aceste articole și comentarii se atribuie un comportament infracțional în mod generic "ungurilor".

14. Petenta susține că persoanele reclamate nu pot invoca că sunt doar deținătorii paginilor de internet pe care au fost publicate textele care stau la baza acestei sesizări, din cel puțin două motive:

- Dispozițiile art. 12 din Legea 365/2002 (care transpune în legislația internă Directiva 2000/31/CE) privind derogarea de răspundere pentru furnizorii de servicii al societății informaționale presupun îndeplinirea anumitor condiții, așa cum rezultă și din practica

CJUE, care prevede, că limitările răspunderii civile prevăzute la articolele 12-14 din Directiva 2000/31 nu vizează situația unui site al cărui proprietar are cunoștință despre informațiile care sunt publicate acolo și exercită controlul asupra acestora;

- Pe de altă parte, raportat la obligațiile ce incumbă administratorului unui site pentru postările terților este relevantă Hotărârea pronunțată de CEDO în cazul **Delfi contra Estonia**, ale cărei circumstanțe sunt similare prezentei cauze. Investită cu o acțiune vizând încălcarea articolului 10 din Convenție de către o societate sancționată de instanțele estone pentru comentarii postate de terți anonimi pe pagina de internet a reclamantei, Curtea a reținut ca relevante Hotărârile pronunțate de CJUE în interpretarea Directivelor 2000/31 și 98/34. Din perspectiva definiției "*furnizorului de servicii informative*", astfel cum aceasta a fost interpretată de CJUE în cauzele C-291/13, C-236/08, C238/08 și luând în considerare dreptul intern eston (care preia în aceleași condiții ca legislația română prevederile Directivei 2000/31) Curtea a apreciat că există o bază în dreptul intern pentru a se justifica ingerința în dreptul petentei la liberă exprimare. (Cu atât mai mult există acest drept în cazul de față, de vreme ce legislația specială internă incidentă, respectiv art. 2 alin. 4 din OG 137/2000 prevede expres posibilitatea sancționării comportamentului pasiv al persoanei reclamate.)

15. În drept petenta își motivează petiția pe dispozițiile art. 2, alin.1 și alin. 5 din O.G. nr.137/2000.

Sustinerile reclamați

16. Prin adresa nr. 3340 din data de 13.06.2019, reclamatul ... a comunicat următoarele:

- petenta este obligată să facă dovada acuzațiilor cuprinse în prezenta petiție
- CNCD s-a transformat într-un instrument de hărțuire a persoanei sale la comanda unor interese otile din România
- în situația în care se va raspunde de către CNCD la comanda dată de UDMR , reclamatul se va adresa instanței.

V. Motivele de fapt și de drept

17 Colegiul director constată că reclamații au publicat pe pagina lor de Facebook un material intitulat „Revizionismul ungar — o boală canceroasă, fără leac!”. Fără a detalia și a relua afirmațiile din material, se constată că are următoarele elemente:

- critici formulate la adresa politicilor revizioniste maghiare;
- prezentarea unei istorii extrem de subiective a relațiilor româno-maghiare;
- afirmații generale negative care vizează comunitatea maghiară în întregime.

18. Față de primul reclamat petiția este incompletă, având în vedere că petentul nu a prezentat date care ar fi permis identificarea lui, iar CNCD nu a reușit să obțină datele lui de identificare.

19. **Ordonanța de Guvern nr. 137/2000 privind combaterea și sancționarea tuturor formelor de discriminare**, republicată (în continuare **O.G. nr. 137/2000**) la art. 2 alin. 1 prevede: „Potrivit prezentei ordonanțe, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.”

20. Astfel se poate considera discriminare

- o diferențiere
- bazată pe un criteriu
- care atinge un drept.

21. În conformitate cu jurisprudența CEDO în domeniu, diferența de tratament devine discriminare atunci când se induc distincții între situații analoage și comparabile fără ca acestea să se bazeze pe o justificare rezonabilă și obiectivă. Instanța europeană a decis în mod constant că pentru ca o asemenea încălcare să se producă „trebuie stabilit că persoane plasate în situații analoage sau comparabile, în materie, beneficiază de un tratament preferențial și că această distincție nu-și găsește nici o justificare obiectivă sau rezonabilă”. CEDO a apreciat prin jurisprudența sa, că statele contractante dispun de o anumită marjă de apreciere pentru a determina dacă și în ce măsură diferențele între situații analoage sau comparabile sunt de natură să justifice distincțiile de tratament juridic aplicate (ex.: **Fredin împotriva Suediei**, 18 februarie 1991; **Hoffman împotriva Austriei**, 23 iunie 1993, **Spadea și Scalabrino împotriva Italiei**, 28 septembrie 1995, **Stubbings și alții împotriva Regatului Unit**, 22 octombrie 1996).

22. Se constată că există o diferențiere, materialul referindu-se în terminologie negativă doar ceea ce privește revizionismul maghiar, doar evenimentele istorice negative la adresa românilor pentru care materialul învinuiește maghiarii, afirmațiile generale negative vizează doar comunitatea maghiară.

23. Criteriul de diferențiere este cel al apartenenței etnice.

24. Petiția trebuie analizată din prisma dreptul la demnitate. Conform art. 15 din **O.G. nr.137/2000**, care stabilește: *„Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, dacă fapta nu intra sub incidența legii penale, orice comportament manifestat în public, având caracter de propagandă naționalist-șovină, de instigare la ură rasială sau națională, ori acel comportament care are ca scop sau vizează atingerea demnității ori crearea unei atmosfere de intimidare, ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare, îndreptat împotriva unei persoane, unui grup de persoane sau unei comunități și legat de apartenența acestora la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată ori de convingerile, sexul sau orientarea sexuală a acestuia.”*

25. Acele părți ale materialului care formulează critici la adresa politicilor revizioniste maghiare nu încalcă dreptul la demnitate. Ideile revizioniste în sine trebuie combătute, fiind ele maghare, române, franceze sau germane. Faptul că materialul se ocupă cu revizionismul maghiar nu poate fi interpretat ca o încălcare a dreptului la demnitate, așa cum analiza ideologiei antisemite germane (și numai germane, nu și din alte părți ale lumii) din perioada interbelică nu reprezintă o încălcare a dreptului la demnitate a comunității germane. A existat și există încă ideologii revizioniste atât la nivel politic în Ungaria, cât și la nivel individual în rândul comunității maghiare. Critica este binevenită, cum este binevenită critica oricărui fenomen negativ (infraționalitate, analfabetism etc).

26. Modul în care sunt prezentate unele aspecte ale istoriei relațiilor româno-maghiare este de natură să atingă dreptul la demnitate, să creeze un cadru ostil, degradant față de comunitatea maghiară. Istoria este un ansamblu de adevăruri și mituri, care face parte din cultura colectivă a unei comunități etnice. Prezentarea extrem de subiectivă, unilaterală a realităților, este de natură să deterioreze relațiile româno-maghiare. Pentru a nu intra într-o analiză profundă a textului, doar câteva elemente care trebuie remarcate. Materialul consideră că maghiarii dintotdeauna au avut o atitudine negativă față de roâni pe care au încercat întotdeauna să-i asimileze. În realitate, la formarea statalității, Ungaria regilor arpedieni a recunoscut ceea ce azi ar fi „autonomie teritorială pe criteriile etnice” (spre exemplu au existat pentru români teritorii numite „Terra Blachorum”, teritorii ale vlachilor). Familia regală franceză Anjou, când a ajuns să conducă Ungaria, a dorit crearea unui stat feudal modern: centralizat și catolic. Această dorință nicidecum nu a fost împărtășită de

maghiarii din Transilvania (dovadă răscoala condusă de Budau Nagy Antal). Chiar dacă nobilimea română trebuia să devină catolică pentru a-și menține politica, nicidecum nu se poate vorbi de o maghiarizare. Limba oficială a statului era limba latină, limba educației era limba latină. Multe personalități provenind din familii de roâni au ocupat cele mai înalte poziții în Ungaria. Nicolaus Olahus, ocupând demnitatea de arhiepiscop de Esztergom, regent al Ungariei și apoi guvernator al țării, scrie că pentru el educația a fost mai ușoară decât pentru colegii lui maghiari, fiind într-o limba apropiată celui vorbit acasă (în mod evident s-a referit la limba română).

27. În mod similar, afirmațiile generale care vizează comunitatea maghiară în întregime, sunt de natură să creeze un cadru ostil și degradant față de comunitate. În acest sens are relevanță următorul fragment: „*Tragedia adevărată este aceea că toate aceste generații au fost crescute și educate în spiritul iredentismului și revizionismului cultivându-se permanent ura față de poporul român »invadator«*”. Afirmația nu se mai referă la un segment al comunității maghiare, cu ideologie revizionistă, ci la toți maghiarii din România, ei trecând prin procesul de educație din România. Pe lângă faptul că materialul utilizează o formulare generală extrem de negativă la adresa comunității maghiare din România, printre rânduri sugerează că educația în limba maternă a maghiarilor reprezintă un pericol la integritatea României, în consecință nu este benefică.

28. În consecință, modul în care sunt prezentate unele aspecte ale istoriei relațiilor româno-maghiare respectiv afirmațiile generale care vizează comunitatea maghiară în întregime reprezintă discriminare și încalcă dreptul la demnitate a persoanelor aparținând comunității maghiare, și astfel reprezintă discriminare conform art. 2 alin. 1 și art. 15 din **O.G. nr. 137/2000**, întrucât crează o diferențiere bazată pe apartenența etnică care crează un cadru ostil și degradant față de comunitatea maghiară.

29. Colegiul director apreciază că afirmațiile materialului analizat privind prezentarea unei istorii extrem de subiective a relațiilor româno-maghiare intră în sfera libertății de exprimare, ar fi de datoria istoriografilor români și maghiari să analizeze corect istoria, să înlocuiască mitologiile existente cu realitățile cunoscute. Autorii materialului au preluat practic afirmații care, din păcate, se regăsesc chiar în unele manuale școlare.

30. Privind afirmațiile generale care vizează comunitatea maghiară în întregime se impune o analiză mai profundă a limitei dintre libertatea de exprimare și dreptul la demnitate. În această analiza Colegiul director se raportează la jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului (în continuare CEDO) în domeniu, în complexitatea sa.

31. **Convenția pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale** (cunoscut în general sub denumirea de **Convenția europeană a drepturilor omului**, în continuare **Convenția**) prevede, la art. 10 alin. 2, limitarea libertății de exprimare: „*Exercitarea acestor libertăți, ce comportă îndatoriri și responsabilități, poate fi supusă unor formalități, condiții, restrângeri sau unor sancțiuni prevăzute de lege care constituie măsuri necesare, într-o societate democratică, pentru securitatea națională, integritatea teritorială sau siguranța publică, apărarea ordinii și prevenirea infracțiunilor, protecția sănătății sau moralei, protecția reputației sau a drepturilor altora, pentru a împiedica divulgarea de informații confidențiale sau pentru a garanta autoritatea și imparțialitatea puterii judecătorești.*” Prin urmare, în conformitate cu acest tratat internațional, în Europa libertatea de exprimare nu este un drept absolut. Nu este lipsit de relevanță nici faptul că libertatea de exprimare este singurul drept cu privire la care **Convenția** subliniază: „*comportă îndatoriri și responsabilități*”. Totodată art. 17 al **Convenției** interzice abuzul de drept: „*Nici o dispoziție din prezenta convenție nu poate fi interpretată ca implicând, pentru un stat, un grup, sau un individ, un drept oarecare de a desfășura o activitate sau de a îndeplini un act ce urmărește distrugerea drepturilor sau a libertăților recunoscute de*

prezenta convenție sau de a aduce limitări mai ample acestor drepturi și libertăți decât acelea prevăzute de aceasta convenție.”

32. Curtea Europeană a Drepturilor Omului (în continuare CEDO) analizează, în ordine, următoarele aspecte:

- existența unei limitări a libertății de exprimare;
- legalitatea restrângerii libertății de exprimare prin
 - existența unei norme juridice care prevede restrângerea;
 - calitatea normei juridice, și anume
 - accesibilitatea;
 - precizitatea;
 - previzibilitatea normei;
- legitimitatea restrângerii, ceea ce trebuie să fie prevăzută de **Convenție** (pentru securitatea națională, integritatea teritorială, siguranța publică, apărarea ordinii, prevenirea infracțiunilor, protecția sănătății, moralei, reputației sau a drepturilor altora, pentru a împiedica divulgarea de informații confidențiale, pentru a garanta autoritatea și imparțialitatea puterii judecătorești);
- necesitatea restrângerii într-o societate democratică.

33. În mod evident, orice sancționare a limbajului discriminator, chiar și doar printr-un avertisment de natură contravențională, reprezintă o limitare a libertății de exprimare.

34. Privind legalitatea restrângerii, situația din România este cât se poate de clară. **Decizia nr. 62 din 18.01.2007 a Curții Constituționale** promovează respectarea dreptului la demnitate; există și o protejare a dreptului la demnitate prin art. 15 al **Ordonanței de guvern nr. 137/2000 privind combaterea tuturor formelor de discriminare**, republicată, accesibilă (prin publicarea în **Monitorul Oficial al României**), cu sancțiuni evidente.

35. Legitimitatea sancționării este dată prin nevoia de a proteja drepturile altora.

36. Necesitatea restrângerii într-o societate democratică este elementul cel mai subiectiv din analiza CEDO. Având în vedere acest fapt, CEDO a elaborat un set de principii aplicabile în domeniu:

- a) libertatea de exprimare constituie unul din fundamentele esențiale ale societății democratice, și una dintre condițiile de bază ale progresului societății și ale autorealizării individuale (**HANDYSIDE împotriva REGATULUI UNIT**, nr. 5493/72, 7 decembrie 1976, § 49; **GLIMMERVEEN și HAGENBEEK împotriva OLANDEI**, 8348/78 și 8406/78, 11 octombrie 1979; **LINGENS împotriva AUSTRIEI**, nr. 9815/82, 8 iulie 1986, § 41; **CASTELLS împotriva SPANIEI**, nr. 11798/85, 23 aprilie 1992, § 42; **OTTO-PREMIINGER-INSTITUTE împotriva AUSTRIEI**, nr. 13470/87, 20 septembrie 1994, § 49; **JERSILD împotriva DANEMARCEI** [Marea Cameră], nr. 15890/89, 23 septembrie 1994, § 31; **WINGROVE împotriva REGATULUI UNIT**, nr. 19/1995/525/611, 25 noiembrie 1996, § 52; **INCAL împotriva TURCIEI**, nr. 41/1997/825/1031, 9 iunie 1998, § 46; **FRESSOZ și ROIRE împotriva FRANȚEI** [Marea Cameră], nr. 29183/95, 21 ianuarie 1999, § 45; **CEYLAN împotriva TURCIEI** [Marea Cameră], nr. 23556/94, 8 iulie 1999, § 74; **ERDOĞDU și INCE împotriva TURCIEI**, nr. 25067/94 și 25068/94, 8 iulie 1999, § 47; **GERGER împotriva TURCIEI**, nr. 24919/94, 8 iulie 1999, § 46; **SÜREK și ÖZDEMİR împotriva TURCIEI**, nr. 23927/94 și nr. 24277/94, 8 iulie 1999, § 57/i; **SÜREK împotriva TURCIEI NR. 1**, nr. 26682/95, 8 iulie 1999, § 58; **SÜREK împotriva TURCIEI NR. 4**, nr. 24762/94, 8 iulie 1999, § 54; **OKÇUOĞLU împotriva TURCIEI**, nr. 24246/94, 8 iulie 1999, § 43/i; **ÖZTÜRK împotriva Turciei** [Marea Cameră], nr. 22479/93, 28 septembrie 1999, § 64; **NILSEN și JOHNSEN împotriva NORVEGIEI** [Marea Cameră], nr. 23118/93, 25 noiembrie 1999, § 43; **ŞENER împotriva TURCIEI**, nr. 26680/95, 18 iulie 2000, § 39; **KARKIN împotriva TURCIEI**, nr. 43928/98, 23 septembrie 2003, § 27; **ERDOĞDU împotriva**

TURCIEI, nr. 25723/94, 15 iunie 2000, § 52; **ŞENER împotriva TURCIEI**, nr. 26680/95, 18 iulie 2000, § 39; **İBRAHİM AKSOY împotriva TURCIEI**, nr. 28635/95, 30171/96 și 34535/97, 10 octombrie 2000, § 51; **E.K. împotriva TURCIEI**, nr 28496/95, 7 februarie 2002, § 69; **GÜNDÜZ împotriva TURCIEI**, nr. 35071/97, 4 decembrie 2003, § 37);

- b) libertatea de exprimare nu vizează doar informațiile sau ideile primite favorabil sau considerate a fi inofensive sau indiferente, ci și cele care offensează, șochează sau incomodează statul sau orice parte a populației; acestea sunt cerințele pluralismului, toleranței și înțelegerii, fără de care nu poate exista o societate democratică; libertatea de exprimare are și excepții, dar care trebuie interpretate în mod strict, iar necesitatea oricărei restrângerii trebuie stabilite în mod convingător (**HANDYSIDE împotriva REGATULUI UNIT**, nr. 5493/72, 7 decembrie 1976, § 49; **GLIMMERVEEN și HAGENBEEK împotriva OLANDEI**, 8348/78 și 8406/78, 11 octombrie 1979; **CASTELLS împotriva SPANIEI**, nr. 11798/85, 23 aprilie 1992, § 42; **OTTO-PREMIINGER-INSTITUTE împotriva AUSTRIEI**, nr. 13470/87, 20 septembrie 1994, § 49; **INCAL împotriva TURCIEI**, nr. 41/1997/825/1031, 9 iunie 1998, § 46; **FRESSOZ și ROIRE împotriva FRANȚEI [Marea Cameră]**, nr. 29183/95, 21 ianuarie 1999, § 45; **CEYLAN împotriva TURCIEI [Marea Cameră]**, nr. 23556/94, 8 iulie 1999, § 74; **ERDOĞDU și INCE împotriva TURCIEI**, nr. 25067/94 și 25068/94, 8 iulie 1999, § 47; **GERGER împotriva TURCIEI**, nr 24919/94, 8 iulie 1999, § 46; **SÜREK și ÖZDEMİR împotriva TURCIEI**, nr. 23927/94 și nr. 24277/94, 8 iulie 1999, § 57/ii; **OKÇUOĞLU împotriva TURCIEI**, nr 24246/94, 8 iulie 1999, § 43/i; **ÖZTÜRK împotriva Turciei [Marea Cameră]**, nr. 22479/93, 28 septembrie 1999, § 64; **NILSEN și JOHNSEN împotriva NORVEGIEI [Marea Cameră]**, nr. 23118/93, 25 noiembrie 1999, § 43; **ERDOĞDU împotriva TURCIEI**, nr. 25723/94, 15 iunie 2000, § 52; **ŞENER împotriva TURCIEI**, nr. 26680/95, 18 iulie 2000, § 39; **ŞENER împotriva TURCIEI**, nr. 26680/95, 18 iulie 2000, § 39/i; **E.K. împotriva TURCIEI**, nr 28496/95, 7 februarie 2002, § 69; **KARKIN împotriva TURCIEI**, nr. 43928/98, 23 septembrie 2003, § 27);
- c) exercitarea libertății de exprimare comportă obligații și responsabilități (**HANDYSIDE împotriva REGATULUI UNIT**, nr. 5493/72, 7 decembrie 1976, § 49; **GLIMMERVEEN și HAGENBEEK împotriva OLANDEI**, 8348/78 și 8406/78, 11 octombrie 1979); astfel, între altele, în contextul opiniilor religioase și credințelor este legitimat să se includă obligația de a evita pe cât se poate expresii care, în mod gratuit, offensează alții, profanează sau care reprezintă o ingerință în drepturile lor, care astfel nu contribuie la orice formă de dezbatere publică capabilă de a duce la un progres al relațiilor umane; statele au o marjă de apreciere când reglementează libertatea de exprimare în relație cu afirmații care offensează convingerile personale, în special cele morale sau religioase (**OTTO-PREMIINGER-INSTITUTE împotriva AUSTRIEI**, nr. 13470/87, 20 septembrie 1994, § 49; **WINGROVE împotriva REGATULUI UNIT**, nr. 19/1995/525/611, 25 noiembrie 1996, § 52; **GÜNDÜZ împotriva TURCIEI**, nr. 35071/97, 4 decembrie 2003, § 37);
- d) în cazul moralității nu este posibil să se ajungă la un concept uniform european privind semnificația religiei în societate; chiar și în interiorul unui stat pot exista variații ale conceptului; prin urmare nu este posibil să se ajungă la o definiție comprehensivă privind ce reprezintă o limitare permisibilă a libertății de exprimare dacă exprimarea se îndreaptă împotriva sentimentului religios al altora; o marjă de apreciere trebuie lăsat prin urmare autorităților naționale în a stabili necesitatea unei astfel de limitări; această situație însă nu exclude o supervizare din partea CEDO (**OTTO-PREMIINGER-INSTITUTE împotriva AUSTRIEI**, nr. 13470/87, 20 septembrie 1994, § 50; **WINGROVE împotriva REGATULUI UNIT**, nr. 19/1995/525/611, 25 noiembrie 1996, § 58);

- e) îndatoririle și responsabilitățile legate de exercitarea libertății de exprimare au o semnificație specială în situații de conflict sau de tensiuni, o grijă particulară trebuie manifestată față de vehicularea prin presă a limbajului urii sau a promovării violenței (**SÜREK și ÖZDEMİR împotriva TURCIEI**, nr. 23927/94 și nr. 24277/94, 8 iulie 1999, § 63; **SÜREK împotriva TURCIEI NR. 4**, nr. 24762/94, 8 iulie 1999, § 60; **ŞENER împotriva TURCIEI**, nr. 26680/95, 18 iulie 2000, § 42)
- f) toleranța și respectarea demnității umane constituie fundamentul democrației și societății pluraliste, prin urmare este necesar ca în societățile democratice să se sancționeze sau chiar să se prevină orice formă de expresii care diseminează, incită, promovează sau justifică ura bazată pe intoleranță, cu condiția ca orice formalitate, condiție, restricție sau amendă impusă să fie proporțională cu legitimitatea invocată (**GÜNDÜZ împotriva TURCIEI**, nr. 35071/97, 4 decembrie 2003, § 40);
- g) art. 17 al **Convenției** previne ca grupurile totalitare sau persoanele care incită la ură rasială să exploateze în propriul interes principiile enunțate, întrucât scopul acestor grupări este de a distruge drepturile și libertățile; această prevedere se referă și la activitățile politice (**GLIMMERVEEN și HAGENBEEK împotriva OLANDEI**, 8348/78 și 8406/78, 11 octombrie 1979; **OHENSBERGER împotriva AUSTRIEI**, nr. 21318/93, 2 septembrie 1994);
- h) abuzul cu libertatea de exprimare nu este compatibil cu democrația și drepturile omului, încalcă drepturile altora (**WITZSCH împotriva GERMANIEI**, nr. 7485/03, 13 decembrie 2005);
- i) anumite expresii concrete reprezintă un limbaj al urii, care pot insulta indivizi sau grupuri de persoane, iar aceste expresii nu se bucură de protecția articolului 10 al **Convenției** (**JERSILD împotriva DANEMARCEI** [Marea Cameră], nr. 15890/89, 23 septembrie 1994, § 35; **GÜNDÜZ împotriva TURCIEI**, nr. 35071/97, 4 decembrie 2003, § 41);
- j) atacurile vehemente împotriva grupurilor religioase sau etnice sunt incompatibile cu valorile proclamate și garantate de Convenție, și anume toleranța, pacea socială și nediscriminarea (**NORWOOD împotriva REGATULUI UNIT**, nr. 23131/03, 16 noiembrie 2004, **IVANOV împotriva RUSIEI**, nr. 35222/04, 20 februarie 2007);
- k) se poate invoca necesitatea restrângerii libertății de exprimare în situația în care există o nevoie publică urgentă; statele au o anumită marjă de apreciere privind existența nevoii, dar această apreciere se completează cu supervizarea europeană atât a legislației cât și a modului de aplicare al legislației de instanțele independente; CEDO este împuternicit să ofere interpretarea în ce măsură restricția sau sancționarea este reconciliabilă cu libertatea de exprimare (**HANDYSIDE împotriva REGATULUI UNIT**, nr. 5493/72, 7 decembrie 1976, § 49; **LINGENS împotriva AUSTRIEI**, nr. 9815/82, 8 iulie 1986, § 39; **OTTO-PREMIINGER-INSTITUTE împotriva AUSTRIEI**, nr. 13470/87, 20 septembrie 1994, § 50; **WINGROVE împotriva REGATULUI UNIT**, nr. 19/1995/525/611, 25 noiembrie 1996, § 53; **INCAL împotriva TURCIEI**, nr. 41/1997/825/1031, 9 iunie 1998, § 52; **LEHIDEUX și ISORNI împotriva FRANȚEI**, nr. 55/1997/839/1047, 23 septembrie 1998, § 51; **FRESSOZ și ROIRE împotriva FRANȚEI** [Marea Cameră], nr. 29183/95, 21 ianuarie 1999, § 45; **CEYLAN împotriva TURCIEI** [Marea Cameră], nr. 23556/94, 8 iulie 1999, § 74; **ERDOĞDU și INCE împotriva TURCIEI**, nr. 25067/94 și nr. 25068/94, 8 iulie 1999, § 47; **GERGER împotriva TURCIEI**, nr. 24919/94, 8 iulie 1999, § 46; **SÜREK și ÖZDEMİR împotriva TURCIEI**, nr. 23927/94 și nr. 24277/94, 8 iulie 1999, § 57/iii; **SÜREK împotriva TURCIEI NR. 1**, nr. 26682/95, 8 iulie 1999, § 58; **SÜREK împotriva TURCIEI NR. 4**, nr. 24762/94, 8 iulie 1999, § 54; **OKÇUOĞLU împotriva TURCIEI**, nr. 24246/94, 8 iulie 1999, § 43/ii; **ÖZTÜRK împotriva Turciei** [Marea Cameră], nr. 22479/93, 28

septembrie 1999, § 64; **NILSEN și JOHNSEN împotriva NORVEGIEI** [Marea Cameră], nr. 23118/93, 25 noiembrie 1999, § 43; **NEWS VERLAGS GMBH & CoKG împotriva AUSTRIEI**, nr. 31457/96, 11 ianuarie 2000, § 52; **ERDOĞDU împotriva TURCIEI**, nr. 25723/94, 15 iunie 2000, § 53; **ŞENER împotriva TURCIEI**, nr. 26680/95, 18 iulie 2000, § 39; **ŞENER împotriva TURCIEI**, nr. 26680/95, 18 iulie 2000, § 39; **İBRAHİM AKSOY împotriva TURCIEI**, nr. 28635/95, 30171/96 și 34535/97, 10 octombrie 2000, § 53; **E.K. împotriva TURCIEI**, nr. 28496/95, 7 februarie 2002, § 71; **KARKIN împotriva TURCIEI**, nr. 43928/98, 23 septembrie 2003, § 29-30; **GÜNDÜZ împotriva TURCIEI**, nr. 35071/97, 4 decembrie 2003, § 38);

l) în exercitarea supervizării, CEDO analizează atât conținutul cât și contextul afirmațiilor în cauză; restrângerea trebuie să fie proporțională cu legitimitatea restrângerii, autoritățile trebuie să justifice relevanța și suficiența lor (**JERSILD împotriva DANEMARCEI** [Marea Cameră], nr. 15890/89, 23 septembrie 1994, § 31; **INCAL împotriva TURCIEI**, nr. 41/1997/825/1031, 9 iunie 1998, § 52; **LEHIDEUX și ISORNI împotriva FRANȚEI**, nr. 55/1997/839/1047, 23 septembrie 1998, § 51; **FRESSOZ și ROIRE împotriva FRANȚEI** [Marea Cameră], nr. 29183/95, 21 ianuarie 1999, § 45; **ERDOĞDU și INCE împotriva TURCIEI**, nr. 25067/94 și 25068/94, 8 iulie 1999, § 47; **GERGER împotriva TURCIEI**, nr. 24919/94, 8 iulie 1999, § 46; **SÜREK împotriva TURCIEI NR. 1**, nr. 26682/95, 8 iulie 1999, § 58; **SÜREK împotriva TURCIEI NR. 4**, nr. 24762/94, 8 iulie 1999, § 54; **OKÇUOĞLU împotriva TURCIEI**, nr. 24246/94, 8 iulie 1999, § 43/iii; **ÖZTÜRK împotriva Turciei** [Marea Cameră], nr. 22479/93, 28 septembrie 1999, § 64; **NILSEN și JOHNSEN împotriva NORVEGIEI** [Marea Cameră], nr. 23118/93, 25 noiembrie 1999, § 43; **NEWS VERLAGS GMBH & CoKG împotriva AUSTRIEI**, nr. 31457/96, 11 ianuarie 2000, § 52; **ŞENER împotriva TURCIEI**, nr. 26680/95, 18 iulie 2000, § 39); trebuie să existe o proporționalitate între impactul afirmației sancționate și sancțiune (**LINGENS împotriva AUSTRIEI**, nr. 9815/82, 8 iulie 1986, § 40; **GERGER împotriva TURCIEI**, nr. 24919/94, 8 iulie 1999, § 50; **ŞENER împotriva TURCIEI**, nr. 26680/95, 18 iulie 2000, § 39); orice formalitate, condiție, restricție sau penalitate impusă considerată a fi necesară într-o societate democratică pentru sancționarea sau chiar prevenirea atacurilor indecente asupra obiectelor venerației religioase trebuie să fie proporțională cu scopul legitim urmărit (**OTTO-PREMIINGER-INSTITUTE împotriva AUSTRIEI**, nr. 13470/87, 20 septembrie 1994, § 49);

m) **Convenția** nu lasă prea mult spațiu restricțiilor în domeniul discursurilor politice sau discursurilor care ating interesul general; permisivitatea privind criticile față de guvern trebuie să fie mai pronunțată decât privind cetățeni privați, chiar și politicieni; într-un sistem democratic acțiunile guvernului trebuie urmărite îndeaproape nu doar de către autoritățile legislative și judiciare, dar și de opinia publică; poziția dominantă ce ocupă guvernul îi recomandă să nu utilizeze sancțiunile penale, întrucât are alte posibilități de a răspunde la atacuri și critici injuste; autorităților competente ale statului rămân suficiente posibilități de a adopta, în calitatea lor de garanți ai ordinii publice, măsuri de sancționare adecvate fără ca acestea să devină excesive; totuși în situația în care afirmațiile incită la violență împotriva unor persoane sau oficiali ori împotriva unui segment al societății, autoritățile statului se bucură de o apreciere mai largă când examinează necesitatea restrângerii libertății de exprimare (**CASTELLS împotriva SPANIEI**, nr. 11798/85, 23 aprilie 1992, § 42; **WINGROVE împotriva REGATULUI UNIT**, nr. 19/1995/525/611, 25 noiembrie 1996, § 58; **INCAL împotriva TURCIEI**, nr. 41/1997/825/1031, 9 iunie 1998, § 54; **GERGER împotriva TURCIEI**, nr. 24919/94, 8 iulie 1999, § 46; **SÜREK și ÖZDEMİR împotriva TURCIEI**, nr. 23927/94 și nr. 24277/94, 8 iulie 1999, § 60; **SÜREK împotriva TURCIEI NR. 1**, nr. 26682/95, 8 iulie

1999, § 61; **SÜREK împotriva TURCIEI NR. 4**, nr. 24762/94, 8 iulie 1999, § 57; **OKÇUOĞLU împotriva TURCIEI**, nr. 24246/94, 8 iulie 1999, § 46; **ERDOĞDU împotriva TURCIEI**, nr. 25723/94, 15 iunie 2000, § 62; **ŞENER împotriva TURCIEI**, nr. 26680/95, 18 iulie 2000, § 40; **İBRAHİM AKSOY împotriva TURCIEI**, nr. 28635/95, 30171/96 și 34535/97, 10 octombrie 2000, § 52; **E.K. împotriva TURCIEI**, nr. 28496/95, 7 februarie 2002, § 70; **KARKIN împotriva TURCIEI**, nr. 43928/98, 23 septembrie 2003, § 28);

- n) libertatea de exprimare are o importanță specială pentru politicieni sau persoanele alese ca reprezentanții unui electorat, care trebuie să-și atragă atenția asupra preocupării lor; limitarea libertății de exprimare pentru un politician aflat în opoziție sau pentru un parlamentar solicită un examen mai temeinic din partea CEDO (**CASTELLS împotriva SPANIEI**, nr. 11798/85, 23 aprilie 1992, § 42; **INCAL împotriva TURCIEI**, nr. 41/1997/825/1031, 9 iunie 1998, § 46);
- o) fără dubii, libertatea discursului politic nu este absolut prin natura sa, statele pot introduce restricții și sancțiuni, CEDO având rolul final de a analiza compatibilitatea acestor măsuri cu libertatea de exprimare (**INCAL împotriva TURCIEI**, nr. 41/1997/825/1031, 9 iunie 1998, § 53)
- p) presa joacă un rol esențial într-o societate democratică; deși nu trebuie să treacă de anumite limite, cum ar fi privind securitatea națională, integritatea teritorială, amenințarea cu violență, prevenirea dezordinii și criminalității, respectarea reputației și drepturilor altora, necesitatea de a preveni transmiterea unor informații confidențiale, are sarcina de a oferi — într-o manieră conformă cu obligațiile și responsabilitățile sale — informații și idei de interes public, în particular în chestiuni politice, inclusiv cele care divid societatea dar și cele care prezintă justiția; libertatea presei reprezintă unul din cele mai bune posibilități de a crea o opinie privind ideile și atitudinile liderilor politici; libertatea jurnalistică acoperă posibila recurgere la un grad de exagerare, chiar și provocare (**LINGENS împotriva AUSTRIEI**, nr. 9815/82, 8 iulie 1986, § 41-42; **CASTELLS împotriva SPANIEI**, nr. 11798/85, 23 aprilie 1992, § 42; **DE HAES și GIJSELS împotriva BELGIEI**, nr. 19983/92, 24 februarie 1997, § 37; **FRESSOZ și ROIRE împotriva FRANȚEI** [Marea Cameră], nr. 29183/95, 21 ianuarie 1999, § 45; **SÜREK și ÖZDEMİR împotriva TURCIEI**, nr. 23927/94 și nr. 24277/94, 8 iulie 1999, § 58; **SÜREK împotriva TURCIEI NR. 1**, nr. 26682/95, 8 iulie 1999, § 59; **SÜREK împotriva TURCIEI NR. 4**, nr. 24762/94, 8 iulie 1999, § 55; **OKÇUOĞLU împotriva TURCIEI**, nr. 24246/94, 8 iulie 1999, § 44; **ERDOĞDU împotriva TURCIEI**, nr. 25723/94, 15 iunie 2000, § 52; **ŞENER împotriva TURCIEI**, nr. 26680/95, 18 iulie 2000, § 41);
- q) presa nu are doar dreptul ci și obligația de a prezenta informații de interes public conform dreptului publicului de a primi aceste informații (**JERSILD împotriva DANEMARCEI** [Marea Cameră], nr. 15890/89, 23 septembrie 1994, § 31);
- r) nu se protejează doar informația în sine, dar și forma prin care se aduce la cunoștința opiniei publice (**JERSILD împotriva DANEMARCEI** [Marea Cameră], nr. 15890/89, 23 septembrie 1994, § 31);
- s) stabilirea pedepselor este în principiu de competența instanțelor naționale, CEDO consideră totuși că aplicarea pedepsei închisorii pentru o infracțiune în domeniul presei nu este compatibilă cu libertatea de exprimare a jurnaliștilor, decât în circumstanțe excepționale, mai ales atunci când au fost grav afectate alte drepturi fundamentale, ca de exemplu în cazul utilizării limbajului urii sau incitării la violență (**CUMPĂNĂ și MAZĂRE împotriva ROMÂNIEI**, nr. 33348/96, 17 decembrie 2004, § 115);
- t) principiile privind libertatea de exprimare vizează și funcționarii publici, deși este legitimat ca statul să impună față de ei obligația discreției, ținând cont de statutul

lor special (**AHMED și alții împotriva REGATULUI UNIT**, nr. 65/1997/849/1056, 2 septembrie 1998, § 56).

37. În luarea deciziei s-a ținut cont și de art. 30 al **Constituției României** care asigură libertatea de exprimare, prevede și limitele acestei libertăți:

„(6) Libertatea de exprimare nu poate prejudicia demnitatea, onoarea, viața particulară a persoanei și nici dreptul la propria imagine.”

38. **Decizia nr. 62 din 18.01.2007 a Curții Constituționale** consideră că dreptul la demnitate este una dintre valorile supreme, iar lezarea acestui drept poate fi sancționată chiar și penal: „*Obiectul juridic al infracțiunilor de insultă și calomnie, prevăzute de art. 205 și, respectiv, art. 206 din Codul penal, îl constituie demnitatea persoanei, reputația și onoarea acesteia. Subiectul activ al infracțiunilor analizate este necircumstanțiat, iar săvârșirea lor se poate produce direct, prin viu grai, prin texte publicate în presa scrisă sau prin mijloacele de comunicare audiovizuale. Indiferent de modul în care sunt comise și de calitatea persoanelor care le comit — simpli cetățeni, oameni politici, ziariști etc. —, faptele care formează conținutul acestor infracțiuni lezează grav personalitatea umană, demnitatea, onoarea și reputația celor astfel agresati. Dacă asemenea fapte nu ar fi descurajate prin mijloacele dreptului penal, ele ar conduce la reacția de facto a celor ofensați și la conflicte permanente, de natură să facă imposibilă conviețuirea socială, care presupune respect față de fiecare membru al colectivității și prețuirea în justa măsură a reputației fiecăruia. De aceea, valorile menționate, ocrotite de Codul penal, au statut constituțional, demnitatea omului fiind consacrată prin art.1 alin.(3) din Constituția României ca una dintre valorile supreme.*”

39. Aplicând principiile CEDO, se constată următoarele:

- exercitarea libertății de exprimare comportă obligații și responsabilități, astfel în mod obligatoriu trebuie evitate afirmațiile care în mod gratuit offensează alții fără a contribui la o dezbatere publică capabilă de a duce la un progres al relațiilor umane (pct. 36., lit. c) — paragraful citat, care consideră că întreaga educație în limba maternă a copiilor maghiari promovează iredentismul și revizionismul și cultivă ura față de români offensează gratuit, nu este de natură să contribuie la o dezbatere publică capabilă de a duce la un progres al relațiilor umane; combaterea infracționalității (care este de interes public, ca și combaterea ideologiei revizioniste), spre exemplu, se poate face și fără a afirma că toți romii sunt hoți (afirmație care nu mai este de natură să contribuie la o dezbatere publică utilă societății);

- toleranța și respectarea demnității umane constituie fundamentul democrației și societății pluraliste, prin urmare este necesar să se sancționeze orice formă de expresii care promovează ura bazată pe intoleranță (pct. 36., lit. f) — paragraful citat promovează intoleranța față de persoanele aparținând comunității maghiare;

- se poate invoca necesitatea restrângerii libertății de exprimare în situația în care există o nevoie publică urgentă (pct. 36., lit. k) — relațiile româno-maghiare sunt conflictuale, este nevoie de limitarea libertății de exprimare pentru promovarea păcii sociale și înțelegerii reciproce.

40. Prin urmare afirmațiile generale din materialul analizat care vizează comunitatea maghiară în întregime, exemplificat prin textul „*Tragedia adevărată este aceea că toate aceste generații au fost crescute și educate în spiritul iredentismului și revizionismului cultivându-se permanent ura față de poporul român »invadator«*”, nu sunt protejate de art. 10 al **Convenției pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale**.

41. Conform prevederilor **O.G. nr. 2 din 2001**, art. 5 alin. 2 lit. a, coroborat cu art. 6 și art. 7, Colegiul director aplică sancțiunea de avertisment, pentru a nu limita în mod excesiv libertatea de exprimare.

42. Colegiul director recomandă reclamațiilor ca în viitor să se abțină de la publicarea unor materiale care produc efecte discriminatorii.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20. alin....., din O.G.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare,

COLEGIUL DIRECTOR
HOTĂRĂȘTE:

1. Petiția este incompletă față de primul reclamat conform art. 11 alin. 1 din **Procedura internă de soluționarea petițiilor și sesizărilor** (cu unanimitate de voturi ale membrilor prezenți la ședință);

2. Acele părți ale materialului publicat care formulează critici la adresa politicilor revizioniste maghiare nu reprezintă discriminare și nu încalcă dreptul la demnitate conform art. 2 alin. 1 și art. 15 din **O.G. nr. 137/2000** (cu unanimitate de voturi ale membrilor prezenți la ședință).

3. Prezentarea unei istorii extrem de subiective a relațiilor româno-maghiare intră în sfera exercitării libertății de exprimare (cu unanimitate de voturi ale membrilor prezenți la ședință).

4. Afirmatiile generale din materialul analizat care vizează comunitatea maghiară în întregime, exemplificat prin textul „*Tragedia adevărată este aceea că toate aceste generații au fost crescute și educate în spiritul iredentismului și revizionismului cultivându-se permanent ura față de poporul român »invadator«*”, reprezintă discriminare și încalcă dreptul la demnitate conform art. 2 alin. 1 și art. 15 din **O.G. nr. 137/2000**, nefiind protejate de art. 10 al **Convenției pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale** (cu 5 voturi pentru, 1 împotrivă).

5. Aplică sancțiunea de avertisment conform prevederilor **O.G. nr. 2 din 2001**, art. 5 alin. 2 lit. a, coroborat cu art. 6 și art. 7 (cu 5 voturi pentru, 1 împotrivă).

7. Recomandă reclamațiilor ca în viitor să se abțină de la publicarea unor materiale care produc efecte discriminatorii.

Având în vedere prevederile art. 18 alin. 1 din **O.G. nr. 137/2000** („*Consiliul este responsabil cu aplicarea și controlul respectării prevederilor prezentei legi în domeniul sau de activitate, precum și în ceea ce privește armonizarea dispozițiilor din cuprinsul actelor normative sau administrative care contravin principiului nediscriminării.*”), Colegiul director prezintă următoarea:

Opinie separată a membrului Colegiului Director, Cristian JURA cu privire la obiectul petiției nr.1023 din 05.03.2019

43. În fapt, membrul Colegiul director este chemat să se pronunțe asupra limitei libertății de exprimare ca urmare a publicării unor articole istorice ce au ca obiect istoria poporului roman și maghiar, aceste articole fiind publicate atât pe pagini personale ale reclamațiilor de facebook cât și pe paginile ww.dantanasa.ro, www.informatiahr.ro și

încălcarea dreptului la demnitate umană a petentului, urmând a analiza conținutul articolelor publicate în Cotidianul Adevărul Online, ce fac obiectul prezentei cauze.

44. În drept, în soluționarea prezentei sesizări se apreciază de dl Jura Cristian că sunt incidente următoarele texte de lege:

➤ art. 10 și art. 14 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale;

➤ art. 1 alin. (3), art. 16, art. 29 și art. 30 din Constituția României, revizuită în 2003;

➤ art. 2 alin. (1) și art. 15 din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare (în continuare O.G. 137/2000).

45. Astfel dl Jura C. consideră că CNCD prin Colegiul director este chemat să se pronunțe asupra raportului dintre libertatea de exprimare și dreptul la demnitatea a etniei maghaire, interzicerea discriminării raportată la aprecierile părților reclamate, obiect al prezentei sesizări. Analiza urmărește să stabilească dacă în acest caz s-a depășit limita libertății de exprimare și, în consecință, se impune o ingerință a statului prin aplicarea unei măsuri proporționale cu scopul urmărit.

46. Potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, pentru a fi acceptată o ingerință în dreptul de exprimare, aceasta trebuie

- ✓ **să fie prevăzută de lege** (care la rândul ei trebuie să îndeplinească anumite calități: să fie previzibilă și accesibilă),
- ✓ **să urmărească un scop legitim,**
- ✓ **să fie necesară într-o societate democratică și**
- ✓ **să fie proporțională cu scopul urmărit**

Ingerința să fie prevăzută de lege

47. Prima cerință, cea a **existenței unei prevederi legale**, care să reglementeze ingerința statului în exercitarea dreptului libertății de exprimare este îndeplinită de art. 2 alin. (1) coroborat cu art. 15 din O.G. 137/2000. Totuși, apreciem că aceste texte de lege trebuie coroborat cu art. 2 alin. (8) din O.G. 137/2000 potrivit căruia „prevederile ordonanței nu pot fi interpretate în sensul restrângerii dreptului la libera exprimare, a dreptului la opinie și a dreptului la informație”. Apreciem că **ambele texte normative sunt previzibile și accesibile**, deși protejează o valoare fundamentală într-o societate democratică și sunt noțiuni care au și un caracter abstract.

Ingerința să urmărească un scop legitim

48. Raportat la **scopul legitim urmărit** prin posibila ingerință a statului în libertatea de exprimare se urmărește protejarea demnității umane a tuturor cetățenilor din România.

Protecția demnității unor grupuri vulnerabile/persoane care aparțin unei categorii sociale constituie un scop legitim într-o societate democratică. Pentru a se produce o atingere, încălcare a demnității umane, ca drept constituțional protejat, publicarea articolelor pe pagini personale ale reclamațiilor de facebook cât și pe paginile ww.dantanasa.ro, www.informatiahr.ro, obiect al prezentei petiții, ar trebui să întrunească elementele:

- ✓ un comportament manifestat în public, având caracter de propagandă sau de instigare la ură
- ✓ ori un comportament care are ca scop sau vizează atingerea demnității ori crearea unei atmosfere ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare îndreptate împotriva unui grup de persoane legat de apartenența la un grup vulnerabil/categorie socială – astfel cum prevede art. 15 din O.G. 137/2000, republicată.

49. Membrul Colegiului director constată că primele două condiții (să existe o prevedere legală și să se urmărească un scop legitim) pentru a fi acceptată o ingerință a statului sunt îndeplinite.

Necesitatea ingerinței

50. Rămâne de competența Colegiului director să stabilească dacă interferența în libertatea de exprimare „este necesară într-o societate democratică”.

51. În acest demers, membrul Colegiului director analizează dacă există motive „relevante și suficiente” care să justifice ingerința în libertatea de exprimare din perspectiva unei „nevoi imperioase” („pressing social need”).

52. Identificarea unei „nevoi imperioase”, respectiv necesitatea oricărei restricții privitoare la exercițiul libertății de exprimare trebuie să fie stabilită într-o manieră convingătoare, iar **autorității naționale îi revine atributul evaluării existenței unei “nevoi imperioase” susceptibile de o anumită marjă de apreciere**

53. În conformitate cu principiul subsidiarității, statele membre dispun de o „margine de apreciere” în stabilirea limitării libertății de exprimare. Autoritățile statelor membre au un contact direct și permanent cu realitățile sociale și sunt primele care se pronunță asupra existenței unei „nevoi sociale presante”.

Elemente luate în considerare la stabilirea necesității ingerinței statului în libertatea de exprimare

54. În scopul de a determina dacă publicarea articolelor pe pagini personale ale reclamațiilor de facebook cât și pe paginile ww.dantanasa.ro, www.informatiahr.ro, ce fac obiect al prezentei sesizări, constituie un discurs de ură, Colegiul va examina: **obiectivul urmărit de părțile reclamate, contextul în care a avut loc, conținutul articolelor publicate, ce fac obiectul prezentului dosar, modul de publicare a acestor articole, rolul în societate al persoanelor ce au publicat articolele ce fac obiectul prezentului dosar.**

Obiectivul urmărit de partea reclamată

55 Obiectivul urmărit de partea reclamată este important: a dorit aceasta să instige la ură, ori a urmărit doar informarea publicului asupra unui subiect de interes public. În acest punct, Colegiul director nu analizează intenția de a discrimina a persoanelor reclamate, acest aspect nu are relevanță în stabilirea unei fapte de discriminare.

56. Ca atare, în opinia membrului Colegiului director, nu poate fi reținută existența unei intenții sau a unui efect de a leza demnitatea cetățenilor români cât recurgerea la o doză de critică, de idei dure, șocante înscrise în exercițiul dreptului la exprimare de care beneficiază un ziarist.

57. Libertatea de exprimare este prețioasă pentru orice persoană.

58. Una din principalele caracteristici ale democrației constă în posibilitatea pe care ea o oferă de a rezolva prin dialog, fără a se recurge la violență, problemele pe care le are de soluționat un stat, **chiar și atunci când acestea sunt extrem de dificile sau stânjenitoare, iar democrația se”hrănește” din libertatea de exprimare”.**

59. Totuși, o ingerință a statului în această speță, prin constatarea și sancționarea faptei ca fiind o formă de discriminare, deci limitarea libertății de exprimare, ar constitui un exces, o limitare nejustificată, o măsură neproportională în raport cu pericolul social al faptei și cu scopul urmărit. **O ingerință a statului ar fi fost justificată dacă ar fi existat orice element de incitare expresă la ură pe criteriul libertății de conștiință.**

Concluzii

60. Membrul Colegiului director reiterează faptul că libertatea de exprimare constituie valoarea fundamentală a unei societăți democratice și plurale. Din această perspectivă, libertatea de exprimare are un rol substanțial în rândul drepturilor fundamentale cuprinse în Constituție și constituie trunchiul comun pentru exercitarea ~~drepturilor fundamentale din sfera comunicării. În această sferă se includ: dreptul la~~

libertatea presei, dreptul la libera exprimare a creațiilor artistice sau cele din zona literaturii, libertatea de predare a științei și libertatea creației. De asemenea, de acest trunchi comun se leagă și libertatea conștiinței, a religiei și libertatea de întrunire. Acest grup de drepturi asigură participarea avizată a cetățeanului la procesele sociale și politice. **Exprimarea liberă a opiniilor și credințelor, chiar și a celor nepopulare sau atipice, reprezintă condiția fundamentală a existenței unei societăți vii și capabilă de dezvoltare.**

61. În nenumăratele decizii asupra libertății de exprimare, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a arătat că acest drept „**acoperă nu numai informațiile și ideile primite favorabil sau cu indiferență ori considerate inofensive, dar și acele care șochează sau deranjează. Acestea sunt cerințele pluralismului, toleranței, spiritului deschis, fără de care nu există societate democratică.**

62. Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat, într-o formulă care este preluată aproape ca o clauză de stil în toată jurisprudența sa subsecventă în materie, că „**libertatea de exprimare, garantată de art.10 parag.1, constituie unul din fundamentele esențiale ale unei societăți democratice și una din condițiile primordiale ale progresului societății și împlinirii personale. Subiect al paragrafului 2 al Articolului 10, Libertatea de expresie include „nu numai informațiile și ideile primite favorabil sau cu indiferență [de opinia publică] ori considerate inofensive, dar și pe acelea care offensează, șochează sau deranjează. Acestea sunt cerințele pluralismului, toleranței și spiritului deschis, fără de care nu există societate democratică.”**

63. Curtea Europeană a Drepturilor Omului a fundamentat necesitatea protejării libertății de exprimare în primul rând pe valoarea pe care acesta o reprezintă ca mijloc pentru a asigura buna funcționare a unei societăți democratice.

64. În speța de față nu se impune interferența statului în limitarea libertății de exprimare.

Este adevărat că, tratamentul discriminatoriu are de cele mai multe ori ca scop sau ca efect umilirea, degradarea sau interferența cu demnitatea persoanei discriminate, în mod particular, dacă acest tratament se manifestă în public. Reiterăm faptul că, tratând pe cineva mai puțin favorabil, datorită unor criterii inerente sugerează în primul rând dispreț sau lipsă de respect față de personalitatea sa. Or, sintagmele imputate trebuie privite per ansamblu și în strânsă legătura cu întreg conținutul articolelor în cauză.

Reiterând că natura discriminării, sub aspectul ei constitutiv, decurge tocmai din faptul că diferența de tratament este determinată de existența unui criteriu și o situație de comparabilitate, ceea ce prespune o legătură de cauzalitate între tratamentul diferit imputat și un criteriu interzis invocat de persoana care se consideră discriminată. Colegiul observă că, nu se întrunesc elementele constitutive ale unei fapte de discriminare potrivit art. 2 alin.1) din O.G. nr. 137/2000, republicată, deoarece termenele folosite de către părțile reclamate nu aduc un prejudiciu de imagine, acestea se încadrează în limita libertății de exprimare.

65. Pentru considerentele de mai sus, având în vedere obiectivul urmărit de partea reclamată, conținutul articol ce fac obiectul prezentei cauze, rolul în societate a persoanei ce a publicat articolul în cauză, membrul Colegiului director constată că în speță „nu este necesară într-o societate democratică” o ingerință în libertatea de exprimare, fapta sesizată nu constituie discriminare potrivit prevederilor art. 2 alin. (1) și art. 15 din O.G. 137/2000, republicată.

VI. Modalitatea de plată a amenzii:

Nu e cazul

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată în termenul legal de 15 zile potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ** la instanța de contencios administrativ.

Membrii Colegiului director prezenți la ședință:

ASZTALOS Csaba Ferenc – Membru

DINCĂ Ilie – Membru

HALLER István – Membru

JURA Cristian – Membru

LAZĂR Maria – Membru

SANDU Tatiana Veronica - Membru

Data redactării: 18.07.2019

Red./motivata :CJ/PCS, Haller István (motivare, pct. 17-42, dispozitiv)
Cristian Jura(motivare pct.43-65)

Notă: Hotărârile emise de Colegiul Director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării potrivit prevederilor legii și care nu sunt atacate în termenul legal, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.